

Referat

Mødedato: 27-02-2025

Mødetidspunkt: 15-17

Mødested: Rådhuset - M5

Mødeleder: Eva Pinnerup

Referent: Carina Pilgaard

Mødedeltagere: Eva Pinnerup (KMU)
Kurt Mosgaard (KMU)
Steffen Drejer (KMU)
Lars Mogensen (KMU)
Stine Isaksen (KMU)
Jens Frydendal, Danmarks Naturfredningsforening (DN)
Kirsten Marie Haugstrup, Dansk Ornitologisk Forening (DOF)
Henrik Ravn, Viborg Lystfiskerforening
Claus Bo Andreasen, Business Viborg
Ove Pedersen, Friluftsrådet
Jeppe Bo Nielsen, Visit Aarhus (Viborg turisme)
Tage Toft, Danmarks Jægerforbund (DJ)
Laura Bjerre Jordans, Dansk Skovdyrkerforening
Jacob Adler Jensen, Landboorganisationerne
Jakob Gade, Landboforening Midtjylland
Lars Kristensen, Fjordland
Thomas Møller Schmidt, chef for Natur og Miljø
Carina Pilgaard, medarbejder i Natur og Vand

Teknik & Miljø
Natur og Vand

Dato: 11-03-2025

Sagsnr.: 25/7678
Sagsbehandler: vpcpi

Følgegruppe for Grøn Trepert i Viborg Kommune

Dagsorden:

- 1) Følgegruppens sammensætning og opgaver i forhold til Grøn Trepert
- 2) Seneste nyt i forhold til aftale om Grønt Danmark overordnet
- 3) Nyt fra de lokale grønne treparter Limfjorden og Randers Fjord
- 4) Fastlæggelse af kommende møder, herunder sammenfald med møder i DGR
- 5) DGRs temaaften onsdag d. 26. marts 2025

Ad 1) Følgegruppens sammensætning og opgaver i forhold til Grøn Trepert (herefter DGT)

Se vedhæftede oplæg.

Eva præsenterer den sammensætning af følgegruppen, som KMU har besluttet. Der er udvidet med to repræsentanter fra landbruget, da DGT særligt berører landbruget som erhverv. Herudover er hele KMU med. Naturstyrelsen har meldt fra af ressourcemæssige årsager. Andre kan komme på tale senere – f.eks. vandværkerne.

Der er 2 lokalpolitikere med i hver af de lokale treparter. De er politisk udpegede med deltagelse af politikere fra aftalepartierne. Kurt og Eva i Limfjord. Steffen og Lars Mogensen i Randers fjord.

Thomas redegjorde for følgegruppens opgaver/formål (se i vedhæftede oplæg): Følgegruppen er rådgivende forum for Viborg Byråd ligesom Det Grønne Råd.

Jens beder om uddybelse af formål og arbejdsform.

Thomas svarer, at arbejdsformen er dynamisk samt at de lokale treparter har fokus på hele vandoplande. Men der kan være fokuspunkter/problemstillinger særligt for Viborg kommune, som følgegruppen kan belyse og rådgive byrådet om.

Lars og Kurt supplerer, at de ønsker følgegruppens input, de som politikere kan tage med videre i de lokale treparter.

Tage supplerer, at jægerne bliver meget berørte af DGT, men de er ikke direkte med de lokale treparter. De er derfor glade for at kunne give deres besyv med i regi af følgegruppen.

Claus Bo supplerer, at følgegruppen bør benytte sig af lokalkendskab ved konkrete stedbundne forslag.

Laura spørger, om der er andre kommuner, der bruger deres grønne råd på samme måde? Kurt svarer, at andre kommuner også vil lave sparringsgrupper, men han ved ikke om det bliver grønne råd i de andre kommuner.

Der fulgte en kort præsentationsrunde. De nye i følgegruppen, som ikke er medlemmer af Det Grønne Råd (dog er to suppleanter) er:

- Lars Kristensen, repræsenterer Fjordland
- Jakob Gade, repræsenterer Landboforening Midtjylland, suppleant i DGR for Jakob Adler Jensen
- Henrik Ravn, Viborg Lystfiskerforening og KÅS (Karup Å Sammenslutning), suppleant i DGR for Jørgen Buch. Vil fast være i følgegruppen som repræsentant for lystfiskerne i stedet for Jørgen.

Ad 2) Seneste nyt i forhold til aftale om Grønt Danmark overordnet

Oplæg ved Thomas (samme oplæg som under punkt 1). Han redegjorde kort for indhold og status på de lokale grønne treparters opgaver og sammensætning. Læs mere om lokale treparter på [Lokale treparter - SGAV](#).

Thomas fortalte om programmet MARS, hvor flere funktioner er offentligt tilgængelige. Vi nåede ikke vise funktionerne. Det kan evt. gøres på næste møde.

Kystvandråd 2.0; der ansøges igen for Hjarbæk Fjord. Kystvandrådene er en ressource / rådgivende organ, som de lokale treparter kan trække på.

Der er oprettet en National Taskforce omkring Grøn Trepert, som Natur og Vands afdelingsleder Daniel Lindvig er med i.

Henrik spørger til den økonomiske nøglefordeling. Thomas svarer, at vi er den kommune, der har den største opgave, hvilket afspejles i den økonomiske fordeling til kommunerne jf. rammeaftalen ([link](#)). Henrik spørger også til helhedsplan for Simested Å (akutpakken). Thomas svarer, at vi deltager i projektet, og at det primært er Naturstyrelsen, der driver det.

Jakob Gade spørger, om ikke den store lokale efterspørgsel på arbejdskraft i både kommuner og Naturstyrelsen indenfor feltet kan blive en flaskehals? Og om vi kan få rådgivere til at løse flere opgaver evt. ved at frikøbe dem i en periode.

Der var også en opfordring til at tænke i at bruge faste medarbejdere til opgaven, og få nye medarbejdere til at lave andre opgaver, så oplæringstiden er kortere i forhold til opgaver indenfor DGT. Henrik spørger om de universitetsansatte ikke kan løse praktiske projekter. Thomas svarer at vi trækker på deres viden.

Laura opfordrer til at være proaktiv på rekruttering fra Skovskolen Djursland.

Jens spørger, hvad der sker, hvis byrådet ikke vedtager omlægningsplanerne sidst på efteråret. Kurt svarer, at der er ikke aftalt konkrete sanktioner. Henrik lufter en bekymring for om planerne kan blive for "udvandede". Steffen svarer, at der er klare mål for hvor meget vi skal udtage, bare ikke hvor de skal være. Men det skal planen indeholde. I Randers fjordoplandet forventer man at kunne komme i mål ift. indsatsbehov for kvælstof uden at skulle op på højjorden. Det er ikke nok i den indre del af Limfjorden.

Der er i følgegruppen enighed om, at vi skal udtage, der hvor der er størst effekt i forhold til kvælstof og CO₂. Det skal ikke fordeles jævnt i hele oplandet.

Der opstod en drøftelse af, hvad det betyder konkret, at jorden skal tages ud af drift. Ud af drift er som udgangspunkt ikke til hinder for, at der kan dyrkes energiafgrøder / græs – blot uden brug af pesticider og gødning. Dette ændrer dog ikke på, at aftalens øvrige mål for f.eks. natur og skov stadig skal opfyldes.

Kurt nævner, at en vigtig faktor er, dels hvor er den gode landbrugsjord, og dels hvor skal drikkevandsbeskyttelse tænkes ind!

Jakob Gade siger, at det er en stor udfordring, at retentionskortet stadig mangler. Henrik siger, at vi jo i grove træk ved, at de kalkholdige jorde udleder rigtig meget. Jakob G. svarer, at der kan være store lokale forskelle, og at landbruget ønsker at være helt sikre på, at det er de rigtige steder, vi laver indsatsen. Lars Mogensén henviser til ConTerra undersøgelsen, der er igangsat og skal hjælpe med at afdække, hvor den gode landbrugsjord i Viborg Kommune præcist er.

Claus Bo rejser spørgsmålet om sammenhængen mellem kommuneplanlægningen og DGT. Han mener VE anlæg og skovrejsning sker lidt på må og få pt. ud fra de gamle udpegninger, der ikke er særlig detaljerede. Thomas svarer, at kommunen har svært ved at sige nej til projekter med de kommuneplanudpegninger, der ligger pt. Eva supplerer, at multiprojekter fremadrettet prioriteres. Kurt fremhæver, at VE-anlægsprojekter er vigtige for at nå klimamål. Vi producerer kun halvdelen af den strøm vi forbruger pt. Hvis de projekter vi pt. har på listen realiseres, går vi i nul i 2030.

Jakob Gade foreslog at starte med græs flere steder inden plantning af skov. Laura fortalte, at det tager 3 år, inden barrodsplanter er klar til udplantning fra planteskolerne. De arealer, der på sigt skal plantes til, kan derfor med fordel tilsås med græs i en periode, men græs kan ikke erstatte træ i f.eks. byggebranchen.

I forhold til mere græs fremhæver Tage problematik om harer, råvildt m.m., som bliver kørt over af grønthøstere. Lars Kristensen påpegede, at der gøres en stor indsats for at undgå det.

Claus Bo opfordrer til at tænke i minimering af transport i forhold til landdistrikterne. Eva mener, at det er væsentligt at se på, hvordan landsbyerne / bosætningen påvirkes af arealomlægningen. Henrik siger, at arbejdspladserne pt. ikke er i landsbyerne. Græs / biogas vil give arbejdspladser. Men omgivelserne betyder meget for landbefolkningen. Hver by skal have lov at udfolde sig friluftslivsmæssigt, og beskyttet natur tiltrækker også bosætning og turisme.

Jens gav udtryk for, at han synes, der var for stor en repræsentation af landmænd i følgegruppen. Der var ikke andre, der tilkendegav enighed i den betragtning. Kirsten Marie bakker op om, at landbruget er repræsenteret bedre i denne følgegruppe end i Det Grønne Råd. Men hun synes vandværkerne / EVV også bør inviteres med.

Jens spørger desuden, hvad politikerne ønsker at opnå i processen og hvordan de forholder sig til DGT?

Lars M. påpegede, at i de andre kommuner er det pt. udelukkende aftaleparterne, der mødes, og han synes det er fint med en bredere gruppe i Viborg.

Kurt er glad for DGT, og ønsker at gennemføre DGT på bedst mulig måde. Han påpeger, at der jo også er mange forskellige grønne foreninger, og at han synes der er godt indspil fra alle sider.

Eva ønsker god dialog i processen, selvom det går hurtigt: Det er landbruget, der skal levere, derfor skal vi have dem med i dialogen!

For Steffen er det en klar mission, at Randers fjord skal have god økologisk tilstand!

Stine bemærker, at man i Aftale om Grønt Danmark har udskudt mål om biodiversitet og drikkevandsinteresser. Hun opfordrer til at det er vigtigt, at vi bruger hele paletten, når vi er i gang, så vi får tænkt så meget med fra start, selvom det kun er CO2 og kvælstofmålene, der er helt håndfaste!

Henrik mener, vi skal have store sammenhængende naturarealer, og mener de store virksomheder gerne vil byde ind. Henrik siger, at de store virksomheder skal ses som en styrke i forhold til skovrejsning m.m. Jakob G. har dog erfaring med, at virksomheder ikke kan vente på de rigtige arealer, men har lagt sig fast på arealer, inden de spørger kommunen. Laura opfordrer til sponsoraftaler med virksomheder. Eva fortæller, at kommunen har budt ind på et par naturprojekter i forhold til Novofond.

Forslag til formen på næste møde: Laura opfordrer til at rådet får "lektier" for. Så alle medlemmer inden næste møde f.eks. udarbejder nogle punkter, der beskriver hvad, de konkret vil byde ind med i følgegruppen i forhold til DGT. På næste møde kan hvert medlem så præsentere sine punkter kort.

Ad 3) Nyt fra de lokale grønne treparter Limfjorden og Randers Fjord

Kurt: Har været til opstartsmøde i Limfjorden – det store spørgsmål er pt. opgavefordelingen mellem Den lokale trepart og Limfjordsrådet. Limfjordsrådet arbejder videre med marine virkemidler, mens Den Lokale Trepert har fokus arealomlægning.

Steffen og Lars M – Randers fjord: Viborg er sekretariatskommune. Vi er allerede kommet langt med lavbundsarealerne – især i Viborg Kommune.

Jakob Adler opfordrer til, at vi også bruger følgegruppen til at italesætte

benspænd. Lars M opfordrede følgegruppen til at henvende sig til politikerne mellem møderne – man behøver ikke vente til næste følgegruppemøde.

Der er lavet en underside på viborg.dk, hvor man kan følge med, og hvor referater fra følgegruppemøderne også vil blive lagt: [Grøn Trepert - Viborg Kommune](#).

Ad 4) Fastlæggelse af kommende møder, herunder sammenfald med møder i Det Grønne Råd

Carina har efter mødet udsendt plan for møderække i følgegruppen og DGR:

Planlagt ordinært møde i Det Grønne Råd d. 3. april aflyses / flyttes til 20. maj

Fredag den 4. april: Limfjordsråd + Lokal Trepert Limfjorden

Fredag den 9. maj: Randers Fjord lokal trepart: Møde og ekskursion

Tirsdag d. 20. maj: Følgegruppemøde Grønt trepart Viborg Kommune 14.30-16.30

+ efterfølgende ordinært møde i Det Grønne Råd 16.30-18.00

Fredag den 13. juni: Randers Fjord lokal trepart: Statusmøde

Fredag den 5. september: Limfjordsråd + Lokal Trepert Limfjorden

Torsdag d. 18. september: Det Grønne Råds møde og heldagstur med KMU.

Evt. fællestur og møde for alle i DGR og følgegruppe 9.30-16.30, hvis ekskursionens omdrejningspunkt er arealomlægning og eksempler herpå.

Det kan drøftes på møderne 20. maj.

Torsdag den 25. september: Randers Fjord lokal trepart: Endelig vedtagelse af anbefaling til byråd

Fredag den 24. oktober: Randers Fjord lokal trepart: Mulighed for ekstra møde

Fredag den 28. november: Limfjordsrådsmøde + Lokal Trepert Limfjorden

Tirsdag d. 2. december: Følgegruppemøde Grønt trepart Viborg Kommune 14.30-

16.30 + efterfølgende ordinært møde i Det Grønne Råd 16.30-18.00

Ad 5) Det grønne Råds temaaften onsdag d. 26. marts 2025

Planlægningsgruppen vælger af aflyse, fordi Jens trækker sig grundet beslutning om motorvej. Planlægningsgruppen vil senere vende tilbage, om de ønsker at lave et arrangement i efteråret.

Den videre proces i forhold til motorvejen blev efterfølgende drøftet:

- Eva sagde, at vi får brug for input fra rådet i forhold til udlægning af erstatningsnatur
- Kurt opfordrede alle til at gå konstruktivt ind i den videre dialog og proces
- Henrik opfordrede til at arbejde med signatur- og fyrtårnsprojekter
- Jeppe Bo ærgrer sig over, vi ikke har haft dialogen om motorvejen tidligere
- Tage opfordrer til fokus på faunapassager

Motorvejsprojektet vil komme på dagsordenen til kommende møder i DGR.